

Oslo, 8.4.2021

Kjære kritikere og forfattere!

INVITASJON TIL SEMINAR FOR FORFATTERE OG KRITIKERE

Norsk Litteraturfestival Lillehammer 27.–28. mai 2021

Litteraturseksjonen i Norsk kritikerlag inviterer håpefullt forfattere og kritikere til seminar. Seminaret legges som vanlig til Norsk Litteraturfestival på Lillehammer (Sigrid Undset-dagene) og inngår som en del av programmet ved festivalen.

Seminaret strekker seg som vanlig over to dager, og deltakerne har også anledning til å delta på andre arrangementer i regi av festivalen. Norsk kritikerlag dekker som vanlig et begrenset antall plasser, med en egenandel for reiseutgifter. Andre interesserte kan delta mot en mindre avgift – kr 700 for hele seminaret, kr 150 for enkeltarrangementer.

Kritikerseminaret 2021: «Kritikk, moral, moralisme: hvor går grensene?»

Med årets seminar ønsker vi å belyse og problematisere en rekke av de utfordringene litteraturen og kritikken står overfor i møte med betente debatter knyttet til identitetspolitikk, kanselleringskultur, scenenekt, osv.

Kritikken har tradisjonelt ikke vært redd for å gå til angrep på verk den mener ikke holder mål. Samtidig har det lenge vært underforstått at kritikken ikke skal opptre som moralens vokter, men holde seg til en estetisk vurdering.

I de senere år har det imidlertid blitt umulig å holde moralen utenfor kritikken, blant annet på grunn av de prinsipielle spørsmålene som fulgte i kjølvannet av den virkelighetslitterære trenden. Men hva skjer hvis kritikken blir åpent moralistisk og nærmer seg et krav om at forfattere må skrive i tråd med et bestemt ideologisk rammeverk? Er man ikke da i ferd med å bevege seg bort fra legitime problematiseringer av enkeltverker til et langt mer problematisk angrep på selve kunstens forutsetninger? Her er også kritikkens egne betingelser berørt, for kritikken er i like stor grad som kunsten avhengig av et stort spillerom for frie offentlige meningsytringer.

Samtidig har kritikken også et ansvar for den virkeligheten som omgir oss, på samme måten som samtidslitteraturen plikter å være på høyde med sin tid. Altså synes det klart at kritikken ikke ganske enkelt kan avstå fra å påtale ideologisk tvilsomme sider ved et litterært verk kun på bakgrunn av en tanke om at kunsten må være fri.

Vi står med andre ord overfor et reelt dilemma som kritikere i dag må forholde seg til stadig oftere. Her er det behov for å få diskutert prinsipielle spørsmål, grensdragninger, eksempler og få luftet synspunkter, både fra forfattere, forleggere, kritikere og redaktører.

Torsdag 27. mai, Ekspedisjonen, Kulturhuset Banken

11.00–11.15: Innledning ved arrangørene + praktisk informasjon

Programkomiteen introduserer kort om seminarets tema og programmets gang.

11.15–12.00: Mellom argument og pøbelvelde. Kritikk i shitstormens tid.

Foredrag ved Frederik Stjernfelt

Internett har gitt et nytt publikum umiddelbar adgang til å uttrykke seg. Deler av dette publikummet velger å bruke muligheten til å hindre andre i å uttrykke seg.

12.00–13.00: Lunsj

13.00–13.45: Kritikk og moralisme. Demian Vitanza, Trygve Riiser Gundersen og Kaja Schjerven Mollerin i samtale med Frode Helmich Pedersen

14.00–15.00: Hinsides godt og ondt – og tilbake igjen. Om terskler og kritisk dybdesyn

Foredrag ved Kari Løvaas

I litteraturen må det være mulig å si det som ikke *får* sies, i kritikken å vurdere om det var *nødvendig* at det ble sagt, slik. Men hvem dikterer vilkårene for hva som er nødvendig? Er det upassende å skrive estetisk briljant og ikke-moraliserende om en overgriper? Er det upassende å felle en estetisk dom over en sann fortelling om vonde erfaringer? Er det overhodet mulig å skille etikk fra estetikk i forhandlingene om hva som er «passende»? Og hvor ofte leser vi litteratur i dag som får alt det vi til nå har tatt for å være passende, til å framstå som urimelig? Om litteraturen er et sosialt medium, så er den det i kraft av å omprøve vilkårene for det sosiale, ikke for å høste *likes*.

Fredag 28. mai, Ekspedisjonen, Kulturhuset Banken

11.00–11.45: Litteraturens slutt? Om moralisme, estetikk og kunstens forvitrende autonomi

Foredrag ved Sven Anders Johansson

Den moderne kunsten oppsto fordi den ble befridd fra alle etiske og politiske oppgaver – kunsten ble skandaløs anomali. I dag tyder mye på at kunsten og litteraturen er på vei til å gjeninnta sin gamle funksjon. Dermed blir den på et vis «viktig» – en mengde ideologisk fargede eksempler fra de siste tiårene tyder i alle fall på det. Problemet er at litteraturen i og med denne utviklingen samtidig risikerer å miste sin frihet og sin mulighet til romme en egen sannhet. Ja, kanskje mister den rett og slett seg selv?

12.00–13.00: Kritikk og identitetspolitikk. Muna Jibril, Kaj Skagen, Joakim Randa i samtale med Carline Tromp

13.00–14.00 Lunsj

14.00–14.45: Ansvar og etikk: Kritikerens skylapper?

Foredrag ved Ida Lødemel Tvedt

Må kritikerne velge mellom enten å være på lag med det gode mot det vonde eller å være på lag med litteraturen mot moralismen?

15.00–16.00: Kritikkens oppgaver i vår tid. Ida Lødemel Tvedt, Arne Borge og Maria Horvei i samtale med Preben Jordal.

Seminarkomiteé: Preben Jordal og Frode Helmich Pedersen

Seminaret er støttet av Norsk kulturråd, Fritt Ord, Den norske Forfatterforening, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening og Norsk Forfattersentrums medlemsfond

Begrunn hvorfor du er interessert i seminaret, hvilken relevans seminaret har for din virksomhet, hvilken nytte du kan ha av det, og hvilken bakgrunn du har som gjør det riktig å prioritere deg, i tilfelle det skulle bli nødvendig. Alle kan søke, men vi tar forbehold om at ikke alle får plass. **NB! Dersom du får plass, er det forventet at du deltar på hele seminaret.**

Dersom du får innvilget søknaden, dekker Norsk kritikerlag følgende:

- * reiseutgifter (billigste reisemåte) for deltagere som **ikke** kommer fra Oslo-området, minus en egenandel på kr 600. Deltakere fra Oslo betaler altså reisen selv.
- * overnatting fra torsdag 27. mai til lørdag 29. mai (to netter på Birkebeineren hotell)
- * middag 27. mai (ekskl. drikkevarer)

Med vennlig hilsen

Preben Jordal	Frode Helmich Pedersen	Anne Merethe K. Prinos
seminaransvarlig	seminaransvarlig	generalsekretær i Norsk kritikerlag

Returner svarslippen med søknaden til kritikerlaget@kritikerlaget.no eller Norsk kritikerlag, Pb. 352 Sentrum, 0101 Oslo, innen **23.4.2021**.

Jeg ønsker å delta på Seminar for forfattere og kritikere på Lillehammer 2021:

Navn: _____

Adresse: _____

Tlf.: _____ e-post: _____

Jeg ønsker overnatting torsdag–lørdag ____

Jeg ønsker bare overnatting torsdag–fredag ____

(Betales av arrangørene)

Deltakerne som har fått plass på Kritikerseminaret, kan kjøpe festivalpris til kr 600 (spesialpris) på skjult link.

Begrunnelse for søknaden: